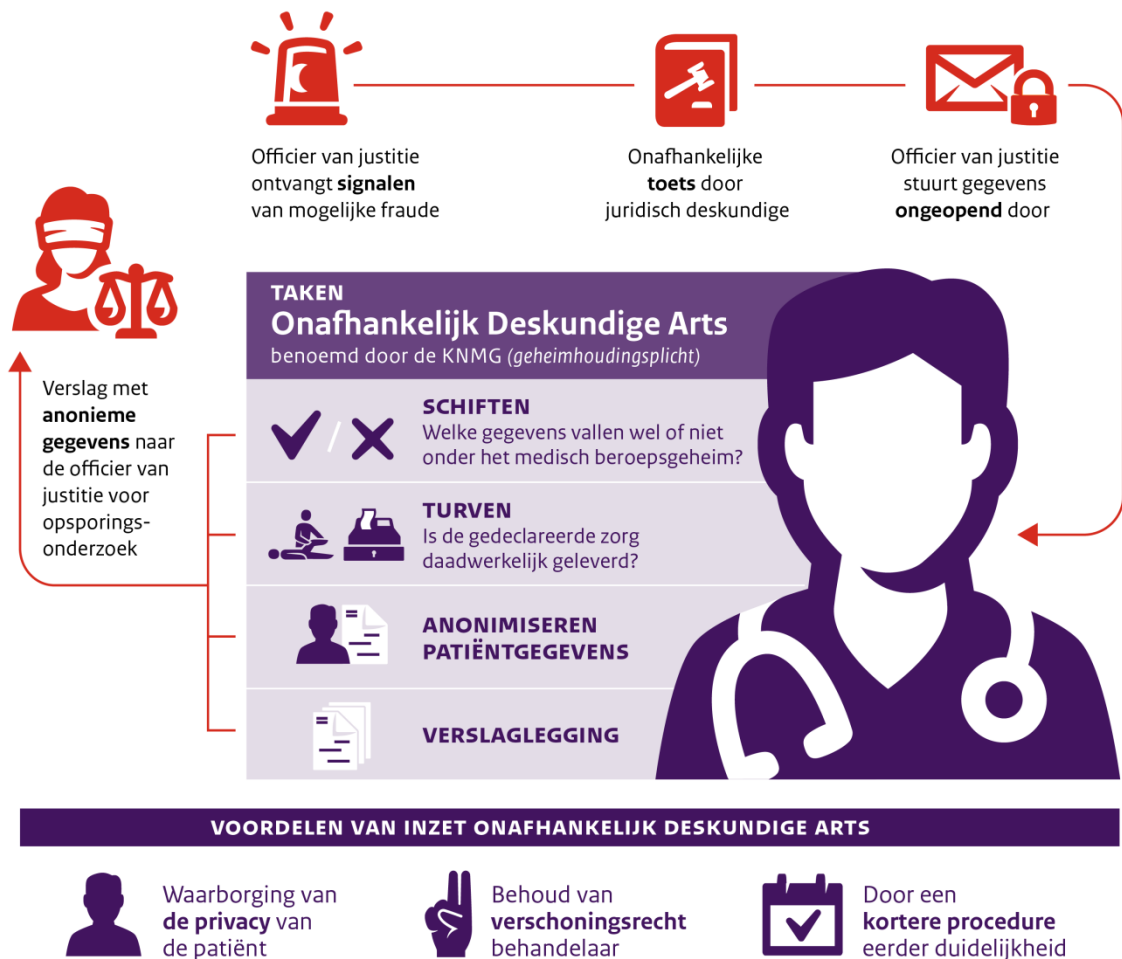

Wat doet een **Onafhankelijk Deskundige Arts** als deze wordt ingeschakeld?

Elf vragen met antwoord over de inzet van de Onafhankelijk Deskundige Arts

1. Wat is het voordeel van de inzet van een onafhankelijk deskundige arts bij signalen en verdenkingen van fraude in de zorg?

Door de inzet van een onafhankelijk deskundige arts ontstaat een werkwijze die voorkomt dat privacygevoelige patiëntinformatie terecht komt in strafrechtelijke onderzoeksdossiers. Op het moment dat er signalen of verdenkingen zijn van artsen die verdacht worden van fraude in de zorg. Door de inzet van een onafhankelijk deskundige arts, wordt het medisch beroepsgeheim van de arts zoveel mogelijk gegarandeerd. Daarmee blijft de privacy van de patiënt maximaal gewaarborgd.

2. Waarom is een nieuwe werkwijze nodig? (welk probleem lost het op)

Indien de Inspectie SZW of de FIOD een signaal of verdenking ontvangt van mogelijke fraude in de zorg, dan zullen zij hiervoor een onderbouwing moeten hebben om een strafrechtelijk onderzoek te kunnen starten. Een onderbouwing kan afkomstig zijn van een derde, zoals een zorgverzekeraar of de patiënt, of van de 'verdachte' arts zelf. Momenteel worden strafrechtelijke onderzoeken naar fraude in de zorg belemmerd door het medisch beroepsgeheim van de arts. De onderbouwing van signalen en verdenkingen van mogelijke fraude is daardoor moeilijk te organiseren. Dit betekent dat een aantal opsporingsonderzoeken naar mogelijk frauderende artsen stranden of worden vertraagd. Dat is onwenselijk, want frauderen met betalingen in de zorg is onacceptabel en kost de samenleving geld.

3. Hoe gaat de inschakeling van een onafhankelijk deskundige arts te werk?

- De Inspectie SZW, de FIOD, het OM en de KNMG hebben afgesproken dat er een pool van onafhankelijk deskundige artsen komt.
- Indien **de Inspectie SZW** of de **FIOD** een signaal of verdenking van mogelijke fraude in de zorg krijgt, dan kan een onafhankelijk deskundige arts uit deze pool ingeschakeld worden.
- Bij signalen die geleverd zijn door **derden** (een ander dan de arts die verdacht wordt van fraude in de zorg) vindt altijd eerst een toets plaats door een juridisch deskundige. Deze toetst of de inzet van de onafhankelijk deskundige arts gerechtvaardigd is.
- Bij signalen die geleverd zijn door de **verdachte arts** zelf (omdat hij bijvoorbeeld iedere blaam van betrokkenheid bij fraude in de zorg wil vermijden) is een toets door een juridisch deskundige niet verplicht. Het staat de arts wel vrij om hier gebruik van te maken. Indien sprake is van een concrete verdenking (redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit) dan is er de keuze voor een toets door een juridisch deskundige.
- Na een mogelijke toets door een **juridisch deskundige** ontvangt de onafhankelijk deskundige arts de gegevens van de officier van justitie, zonder dat hier kennis van is genomen (gesloten envelop). Enkel de onafhankelijk deskundige arts krijgt inzage in de gegevens. Hij bekijkt of de benodigde gegevens wel of niet onder het medisch beroepsgeheim vallen, onderzoekt of en hoe vaak een bepaalde behandeling heeft plaatsgevonden en anonimiseert de patiëntgegevens, zodat deze niet herleidbaar zijn tot een persoon. Vervolgens maakt de onafhankelijk deskundige arts hiervan een verslag. Deze bevat uitsluitend geanonimiseerde gegevens.
- Dit verslag wordt doorgestuurd naar de **officier van justitie** ten behoeve van het strafrechtelijk onderzoek. Zo kan de verdenking verder strafrechtelijk onderzocht worden, maar met bescherming van de medische gegevens van de patiënt. Het strafdossier bevat immers geen tot de patiënt herleidbare gegevens.

Elf vragen met antwoord over de inzet van de Onafhankelijk Deskundige Arts

4. Wie kan een onafhankelijk deskundige arts inschakelen?

De officier van justitie, de FIOD en de Inspectie SZW en de rechter-commissaris.

5. Wat doet de onafhankelijk deskundige arts precies?

De onafhankelijk deskundige arts ontvangt van de officier van justitie de gegevens. Hij is de eerste die daadwerkelijk inzicht krijgt in de gegevens. De officier van justitie heeft dat niet. De onafhankelijk deskundige arts bekijkt vervolgens of de gegevens onder het medisch beroepsgeheim vallen of niet. Ook stelt hij vast of en hoe vaak een bepaalde behandeling heeft plaatsgevonden. Daarnaast anonimiseert hij de patiëntgegevens, zodat deze niet herleidbaar zijn tot een persoon.

6. Wat levert de nieuwe werkwijze op?

- Signalen en verdenkingen van mogelijke fraude in de zorg kunnen beter worden opgespoord en vervolgd. Hiermee wordt het strafrechtelijk onderzoek gericht opgepakt.
- Strafrechtelijke onderzoeken naar fraude in de zorg kunnen sneller worden afgehandeld.
- Artsen en zorginstellingen over wie signalen van mogelijke fraude worden onderzocht, zitten minder lang in onzekerheid.
- In de strafdossiers zitten geen medische gegevens van de patiënt, wat nu wel het geval kan zijn.
- Het medisch beroepsgeheim van de arts blijft zo maximaal mogelijk gewaarborgd en de arts behoudt in alle situaties het recht zich te verschonen (te weigeren) van het beantwoorden van vragen van een rechter, politie en justitie als het gaat om informatie die onder het medisch beroepsgeheim valt.

7. Wat betekent dit voor patiënten en verzekerden?

Er wordt voorkomen dat privacygevoelige medische informatie van patiënten en verzekerden in strafdossiers beland. Daarnaast zorgt deze nieuwe werkwijze ervoor dat de Inspectie SZW, de FIOD en het Openbaar Ministerie gericht en effectiever hun werk kunnen doen. Hierdoor blijft de zorg beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben.

8. Wat betekent dit voor artsen?

- De patiëntgegevens blijven anoniem.
- Artsen behouden in alle situaties hun verschoningsrecht. Dit betekent dat de arts altijd het recht heeft om zich te verschonen (te weigeren) als getuige vragen te beantwoorden van een rechter of van politie en justitie als het gaat om informatie die onder het medisch beroepsgeheim valt.
- Strafrechtelijke onderzoeken naar fraude in de zorg kunnen gericht en effectiever worden afgehandeld. Artsen en zorginstellingen over wie signalen van mogelijke fraude worden onderzocht, zitten minder lang in onzekerheid, als zij kiezen voor de afgesproken werkwijze met betrekking tot de inzet van een onafhankelijk deskundige arts.

Elf vragen met antwoord over de inzet van de Onafhankelijk Deskundige Arts

9. Wie hebben de afspraken over de inzet van de onafhankelijk deskundige arts gemaakt?

Deze werkwijze voor de inzet van een onafhankelijk deskundige arts is overeengekomen tussen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het Openbaar Ministerie (OM), de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW), de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) en de artsenorganisatie KNMG (Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst).

10. Per wanneer gaat onafhankelijke deskundige arts aan de slag?

Met ingang van 1 januari 2017 zal de mogelijke inzet van de onafhankelijk deskundige arts naar verwachting operationeel zijn. In de periode tussen 5 juli en 1 januari zal de KNMG de onafhankelijk deskundige artsen werven en zullen het OM, de KNMG, de Inspectie SZW en de FIOD gezamenlijk de juridisch deskundigen selecteren en benoemen. Daarnaast zullen de onafhankelijk deskundige artsen in deze periode worden opgeleid.

11. Wie zijn die onafhankelijk deskundige artsen?

Onafhankelijk deskundige artsen zijn artsen die de opleiding tot ODA hebben doorlopen. De opleiding tot ODA wordt verzorgd door de KNMG. Artsen die ODA kunnen worden zijn bijvoorbeeld een huisarts of een medisch specialist. Maar ook een forensisch arts kan ODA worden.